

Forvekslingen mellem to personer med samme navn.

Slægtsforskning byder indimellem på mysterier, som ikke umiddelbart lader sig løse. Kirkebøger, folketællinger og andre historiske kilder er som regel uvurderlige redskaber, når vi forsøger at følge vores forfædres liv. Men hvad sker der, når oplysningerne i kilderne ikke stemmer overens, og en forveksling mellem to personer tilsyneladende følger den ene gennem flere årtier?

I min søgen efter oplysninger om min tiptipoldefar, Anders Povlsen, født i Hjallerup i 1807, er jeg stødt på netop sådan et mysterium. I de historiske kilder dukker der oplysninger op, som ikke passer med hans livshistorie, men som til gengæld stemmer overens med en anden mand ved navn Anders Poulsen, født i samme by i 1811.

De to mænd bar ikke blot det samme navn, men kom også fra samme sogn og havde begge tilknytning til Redet i Hjallerup. Det ser ud til, at oplysningerne om de to mænd på et tidspunkt er blevet blandet sammen – og at fejlene derefter er blevet gentaget i flere af de dokumenter, der fulgte min tiptipoldefar på hans vej gennem livet.

Hvordan kunne en sådan forveksling opstå? Hvilke spor afslører, at der er tale om to forskellige personer, og hvordan kan man gennem en grundig undersøgelse af de historiske kilder finde frem til sandheden?

Følgende beskrivelse viser de oplysninger, der er fundet i arkivalierne, og beskriver hvordan det har været muligt at finde frem til min tiptipoldefars rette identitet.

Data på min tiptipoldefar Anders Povlsen: Han blev født i Hjallerup den 16. oktober 1807, som søn af Povel Andersen og Johanne Marie Poulsdatter. Han blev døbt i Dronninglund Kirke i december samme år.

Han blev vaccineret i 1815 af Volkersen og blev konfirmeret i 1822. Ved konfirmationen boede han i Redet i Hjallerup. I 1835 blev han gift med Anne Kirstine Jensdatter, der var enke og boede i Trye. Parret fik sammen to børn.

I 1843 blev de skilt og to år senere flyttede Anders Povlsen til Hellevad.

Data på den ”forkerte” Anders Poulsen: Han blev født i Hjallerup den 5. februar 1811, som søn af Poul Godskesen og Birthe Rasmusdatter. Han blev døbt i Dronninglund Kirke i marts samme år.

Han blev vaccineret i 1819 af Eggert og blev konfirmeret i 1825. Ved konfirmationen boede han i Redet i Hjallerup. Som 20-årig rejste han i 1831 til Stae, Vester Hassing, for at lære Smede Håndværk.

I 1840 var Anders Poulsen tilbage hos forældrene i Hjallerup. Han var nu uddannet smed og 29 år gammel.

Anders Poulsen blev viet til Mette Christensdatter i 1841. Anders og Mette fik sammen fem børn. I 1845 boede Anders Poulsens mor Birthe Rasmusdatter hos dem. I perioden 1855 til 1860 er Anders og Mette blevet skilt. Anders Poulsen døde i Hjallerup i 1860, 49 år gammel.

Og nu tilbage til den "rigtige" Anders Povlsen.

Anders rejste til Hellevad i 1845 og her skete der tilsyneladende en forveksling og der er angivet andre fejlagtige oplysninger om Anders.

I tilgangslisten i Hellevad blev Anders anført som 34-årig husmand. Desuden at han var fraskilt Birthe Rasmusdatter. Denne oplysning passer ikke. Han var gift med Anne Kirstine Jensdatter fra 1835 til skilsmissen i 1843. Til gengæld var Birthe Rasmusdatter mor til den anden Anders Poulsen.

Anders blev gift med Ane Kirstine Jespersdatter i Hellevad Kirke i 1847 og ved vielsen var der igen tilføjet forkerte oplysninger. Der står, at Anders er 35 år og er vaccineret af Eggert i 1819. Her blev han tydeligvis forvekslet med den anden Anders. Få måneder efter vielsen blev deres datter født, men allerede året efter blev parret skilt. I 1849 forlod Anders Hellevad og rejste til Ålborg for at tjene. Her er der også noteret: Skudsm. 1849, hvilket må betyde, at den er udstedt i 1849.

Ved ankomsten til Ålborg er forvekslingen igen tydelig, da der står, at Anders er født 5. februar 1811, vaccineret 1819, konfirmeret 1825.

Herefter har det været muligt at følge Anders i folketællinger, til- og afgangslister i Ålborg, Klarup, Svenstrup og Store Restrup. m.v.

I 1873 ankom han imidlertid til Fattiggården i Dronninglund. Der blev han også opført med forkert alder. Han blev opført som 62-årig, men var faktisk 67 år på det tidspunkt. Den forkerte alder blev senere overstreget og den korrekte tilføjet.

I 1880 og 1890 folketællingerne var den korrekte alder angivet og ved hans død i 1893 står der, at han var født 16. oktober 1807.

Jeg er sikker på, at det er Anders Povlsen født i 1807, der er min ane, men hvordan kunne det ske, at han i alle de år rejste rundt med "den forkerte" Anders Poulsens data? Var det en sjusket præst der fandt hans oplysninger i kirkebogen, for senere at skrive dem i Anders' skudsmålsbog? Og hvordan kunne det pludselig være "den forkerte" Anders' mor, som "min" Anders var skilt fra?

Udover data fra kirkebøger og folketællinger har jeg også tjekket oplysninger i skøde- og panteprotokoller, lægdsruller og skifteprotokoller. Også disse oplysninger stemmer overens med min konklusion omkring forvekslingen.